

ki hoče dobitke znižati in izžrebanje na 13 let ustaviti, to pa zopet brez prašanja in brez dovoljenja delničarjev, ki so po celó drugačnih pogodbah svoje denarje šteli za delnice. — Tretji dogodek je pa še najhujši med vsemi. Na Dunaji je posojilna banka „Hypothekar-Credit- und Vorschussbank“, ki je veliko pomagala, da so ustavoverci na Českem in tako za vso Avstrijo zmagali. Od tiste dobe banka res hira, čeravno so ministri dovolili, da se smejo celó sirotinski denarji iz depozitnih denarnic jemati in pri njej vlagati proti 5 odstotkov obrestim. Al denarjev jej je čedalje manjkalo več. V zadregi dovolijo ministri kuratorja in ta je sirotam 5 odstotkov obresti znižal na 1 odstotek, tedaj gotovo na veliko škodo nedolžnih sirot.

Ko je grof Thun 3 dogodke razložil, se je obrnil do ministrov in rekel: kdo more tajiti, da se tukaj mnogim ljudem godí velika krivica? Noben človek! Dobro, zakaj tedaj pa se krivica hoče zakriti in opravičiti z novo postavo in sicer tako hudo, da se poškodovanim še pravica pritožbe zoper ravnanje vsiljenega jim kuratorja jemlje? Ugovarja se mi: „zato, da se velikim podvzetjem varuje potrební kredit!“ Al jaz mislim, da postava tega ne bo dosegla, pač pa bo sleparijske železnice, banke in posojilnice na škodo delničarjev in upnikov branila pred eksekucijo. Taka sleparstva ne zaslužijo, nimajo in ne bodo imela zaupa, če se tudi ta postava sklene, ki je postavam madež, prava goropadnost in bo še Avstrijsko pravosodje spravila ob kredit ali zaupanje. Moja vest, moj Avstrijski ponos se upira tej postavi! Konečno še hočem gospodom povedati, zakaj so ministri to postavo nasvetovali: „sedanji ministri so se zaradi svoje krive politike zapleli v začetku že med nepošteno denarstvene sile, iz katerih se izmotati ne morejo, in vsled tega delajo to, zaradi česar jih tukaj očitno tožim, da pravico v Avstriji upogibajo pod krivico in branijo sleparstvo proti poštenosti v političnih, gospodarstvenih in nraavnih zadevah.“

Tako je sedanje ministre javno tožil grof Leon Thun, toda večina gosposke tudi ustavoverske zbornice je vendar-le glasovala za novo kuratorsko postavo!

Kaj bo vendar s Turčijo?

(Konec.)

Zadnji jugoslovanski ustanek ni tedaj nič družega kakor tretja in zadnja dôba vshodnjega vprašanja.

Da upor splošen ni bil, skazile so ga Evropske velevlade, ker so se začele vmes vtikati. Da bi se bil ogenj po vsi Jugoslaviji vnel, Turka bi zdaj v Evropi več ne bilo.

Kako hrabro so se Bosniški in Hercegovinski ustajniki držali, je v obče znano; kaj so storili sokolci Črnogorci, tudi vemo. Tudi Srbska vojna je svojo hrabrost pokazala. Ne čudimo pa se, da je bila premagana, ako se pomisli majhno število Srbskih pa veliko Turških vojakov.

Kaj bo pa vendar zdaj s Turčijo? Diplomati so v Carigradu dolgo igrali po „notah“, pa še toliko ne zaslužili, kakor zaslužijo godci na „ofceti“; od teh vsaj vsak nekaj dobí, diplomati so pa le prazno slamo mlatili in bob v steno metali. Turška „ustava“ pa „hat humajum“ so za verne Turke nepoznana reč.

Vendar moramo ugodne rešitve tretje dôbe vshodnjega vprašanja pričakovati: kristijanom na Turškem se bode žalostna osoda gotovo zboljšala; česar ni diplomacija storila, storila bode Božja previdnost, to kaže zgodovina, „vitae magistra“.

Po zgodovini je Turčija ravno zdaj k poginu obsojena; dasiravno „bolni mož“ ni tako slab, kakor se je mislilo, se vendar ne bo nikdar več ozdravil, da si ga Evropske velevlasti že več let zdravijo, — on bo leha za smrtno sušico.

Da je Turčija ob dolgem cincanji Evropskih vlad toliko vojakov na noge spravila, ne čudimo se; koran je zelo zelo razširjen, ljudi Turške vere je silno dosti; poglej na zemljevid, videl boš tudi dokaj zemlje Turške; zvelkli so skupaj, kar so le mogli, vsaj dobro vedó, da Turčiji kljenka.

Turčija mora poginiti ali sama po sebi ali s pripomočjo družih — ohraniti se po svoji veri več ne more, ker družih svojih podložnih ne priznava za ljudi, ampak za „pse“. Kako pač se država taka more ohraniti dalje, katera le lenobo pase in vlada zanikernost, kateri podlage državne — zakona — manjka. Turčija že veliko predolgo životari, se vé, po milosti Evropskih držav v škodo človečanstvu in civilizaciji. Škoda, da so prelepe dežele jugoslovanske — nekdanj raj — tako izžete in opustošene! Vendar naglo bi se njihova rodovitnost pokazala, da bi poljedelski narod slovanski mir imel; zemlja je dovolj pognojena s toliko prelito slovansko krvjo. Koliko naših očetov na tej zemlji počiva, bodi-si, da so se doli vojskovali, bodi si v sužnost odpeljani tam končali — kako? za to sam Bog vé.

Turčija je gnjila kakor trohnela klada; le udarca je treba, in razpadla bo. Ker je pa „bolni mož“ velika mrcina, predolgo bi smrdelo, ko bi sam po sebi gnjil do zadnjega cemperca. Treba bo pogrebcev; Avstrija morala bi prva biti po zgodovini, vendar zdaj lopato v roki drži slovanska Rusija, mahnuti bo treba z lopato, da škorpion še dalje pikal ne bo ubogih kristijanov Turških v Evropi in Aziji. Rus naj to stori ne oziraje se na Evropske godce, ki so mu več škodovali kakor koristili. M...k.

Mnogovrstne novice.

* 33 dni je 14 ljudi živelo skor samo od mesá umrlih svojih tovaršev na nesrečni ladiji „Marija“. Tako poroča po časniku „Engl. Korresp.“ iz Londona 26. dne januarija edini človek, ki je ostal živ na oni nesrečni ladji in je na Angleško došel na parobrodu „Gambia“. Po preteku teh 33 dni jih je od 14 umrlo 13, edini on je še ostal živ in prišel na Angleško.

* Kobilu, na dražbi v Vilbonu na Francoskem cenjeno na 300.000 frankov, je kupil Kristian de Reauegard za 500 frankov. Je li na Francoskem tudi taka kakor pri nas, da pri dražbah dandanes gre blago toliko pod izklicano ceno?

Naši dopisi.

Iz Hrušovske srenje v Tuhinjski dolini 28. sveč. — Večkrat so že predrage nam „Novice“ marsikomu na kako vprašanje odgovorile in vselej pravo svetovale, zatoraj bi tudi jaz v sledečih srenjskih zadevah pojasnenja prosil.

Nek vojak iz naše srenje je še pri vojaki vso svojo doto prodal in iztirjal (menda le zato, da bi sedaj srenja morala za njim dolgove plačevati) ter se tudi na Koroškem oženil. Sedaj kot vojaški odpustnik služi kot delavec v Ljubljanski cigarnici. Ni dolgo tega, ko dobim dopis, da je bil na popotovanji v Mariboru s praznim žepom, in da mu je ondašnja mestna gosposka 3 gold. podpore na račun naše srenje izposodila, od katere se sedaj povračilo tirja. Vprašam tedaj sl. vredništvo: ali je srenja za vsakim zdravim in močnim človekom, ki bi po svetu na njen račun dol-